

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / INVENTOINTIHANKKEEN KOHDELISTAUS AK
Euran Mannilan osayleiskaavan rakennetun kulttuuriympäristön inventointi

1. Aalto 50-416-6-7

Arviointi

Luokka A.
Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävä.

Perinteisen rakentamistavan edustaja.

Arviointi

Luokka B

Kohteella on paikallista asutushistoriallista merkitystä entisenä torppana, joka on itsenäistynyt 1920-luvulla. Kohteella on paikallista rakennushistoriallista merkitystä 1890-luvulla rakennettuna torpan päärakennuksena. Rakennusta on myöhemmin laajennettu, mikä heikentää rakennuksen alkuperäisyyttä, mutta toisaalta laajennus kertoo käytön ja rakennustavan jatkuvuudesta ja tekee kohteesta ajallisesti kerroksellisen. Kohteessa on myös säilynyt alkuperäisiä yksityiskohtia kuten T-ikkunat. Kohteella on talousrakennuksineen myös paikallista maisemallista merkitystä sen sijoituessa viljellyn peltoaukean reunalle torpille tyypilliseen tapaan kyläkeskuksen laitamille.

Asuinrakennus

Päärakennus on perustettu luonnonkiviharkoille, jotka on revetoitu. Runko on hirttä. Alkuperäinen pohjakaava on ollut tuvan ja kamarin muodostama, mutta rakennusta on laajennettu poikkipäädylle ja lisäkamarilla pian rakennuksen valmistumisen jälkeen. Tuvassa on ollut pitkittäisten vuoliaisten kannattama taitekatto, joka on myöhemmin paneloitu.

Päärakennuksen ikkunat ovat alkuperäiset ja T-puitteista tyyppiä. Alkuperäinen pärekatto on korvattu sementtiitiilikatteella. Ulkokuoraukseen on vaakaponttilautaa, väreinä punaiset seinäpinnat valkoisin listoin.

Entinen navetta**Lato****Talousrakennus 1**

Talousrakennus 2

2. Akko 50-416-9-134

Kuvaus

Akon päärakennus on pieni, valkoiseksi rapattu tavanomaisesta poikkeava rakennus Mäkikyläntien ja Mannilanraitin risteyksessä. Rakennus erottuu kyläkuvassa muista taloista ulkomuotonsa, värinsä ja mittasuhteidensa takia. Rakennus on satulakattoinen, ja koillisen puoleinen lape taittuu puolella välissä rakennuksen sivua kattokulmaltaan hieman loivemmaksi. Rakennuksen luoteispäädyn sisäänkäynnin päälle on rakennettu lautarakenteinen satulakattoinen kuisti, jonka päällä on tiilikuvioitu profiilipeltikate. Kuistiosa eroaa ulkoasultaan muusta rakennusmassasta.

Rapatusta ulkoseinässä on useita tuuletussäleikköjä. Ulkoseinän ja perustuksen rappauspinnat liittyvät saumattomasti toisiinsa julkisivussa.

Rakennuksessa on monia erilaisia yksiruutuisia ikkunoita. Koillissivulla on kolmen rivi kapeita, pystysuuntaisia ikkunoita. Sokkelissa on paikoitellen yksittäisiä pieniä kellari-ikkunoita. Tämän lisäksi kaakkoispäädyssä on nauhamainen kolmiruutuinen kellari-ikkuna. Kaakkoispäädyn ikkunat eivät ole linjassa toistensa kanssa.

Arviointi

Luokka B

Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema. Akkon vaaleaksi rapattua 1900-luvun alkupuoliskolla valmistuneella asuinrakennuksella on paikallista rakennushistoriallista arvoa sen ollessa ainoita kivirakenteisia ja rapattuja 1900-luvun alkupuoliskon asuinrakennuksia tarkastelualueella. Kivirakenne ja valkoinen rappaus tekee rakennuksesta ulkoasultaan funktionalismiin viittaavan. Funktionalismin mukaisesti rakennuksen sisätilojen käyttötarkoitukset näyttävät myös heijastuvan ikkunoiden sijoitukseen ja kokoon. Talousrakennus on ulkoasultaan perinteisempi puuvuorattu rakennus. Kohde on osa Mannilan ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa, mutta asuinrakennus poikkeaa tyylillisesti muuten hyvin perinteisestä puurakenteisesta rakennuskannasta. Kohteen rakennukset ovat Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeitä, ja niillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Mäkikyläntien ja Mannilanraitin risteykseen sijoittuva kohde näkyy hyvin kyläteille ja rakennukset rajaavat Mannilanraitin raitinäkymiä.

Päärakennus

Ulkorakennus**3. Anttila (osa Alhoa) 50-416-9-128****Arviointi**

Luokka A.
Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas.

Perinteisen rakentamistavan edustaja, maisemallista merkitystä.

Rakennuksen toimittua leipomonakin kohteella on ollut myös sosiaalishistoriallista merkitystä kyläläisille.

Arviointi

Luokka B
Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema. Anttilalla on paikallista asutus- ja elinkeinohistoriallista merkitystä entisenä torppana, jossa on 1920-luvulla toiminut leipomo ja jossa on ollut ollut elinkeinona kotitarveviljelyn lisäksi puusepäntyö, minkkien hoito ja kalastus. Kohde kertoo torppariasutuksen vaiheista 1800-luvun lopulta alkaen, joskin kertovuutta heikentää kohteessa olleiden vanhempien maatalousrakennusten purkaminen. 1900-luvun alussa tilalla oli majoitettuna venäläisiä sotilaita, joten sillä on myös paikallista sotahistoriallista merkitystä. Kohteella on paikallista rakennushistoriallista merkitystä 1890-luvun perinteisenä kaksitupaisena hirsirakenteisena asuinrakennuksena. Kohteen alkuperäisyyttä ja edustavuutta heikentää jonkin verran alkuperäisten ristikarmillisten ikkunoiden vaihtaminen kuusiruutuisiksi välikarmilla, toisaalta muutokset kertovat kohteen ylläpidon ja käytön jatkumisesta. Kohde on osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa. Anttila on Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeä ja sillä on maisemallista merkitystä sen sijaitessa näkyvällä paikalla pienen peltolaikun reunalla Mannilanraitin varrella. Kohde näkyy peltojen yli myös Honkilahdentielle.

Asuinrakennus

Päärakennus on luonnonkiviharkkoperustainen, hirsirunkoinen ja harjakattoinen. Pohjakaava perustuu paritupaan.

Rakennuksen pitkällä sivulla on neljä ikkuna-akselia, joiden 6-ruutuiset ikkunat on alkuperäiset vedettyine laseineen. Ulkokuorauus on pystyponttia ja väreinä keltaiset seinäpinnat valkoisin listoituksin. Alkuperäinen pärekatto on korvattu profiilipeltikatteella.

4. Entinen liikerakennus 50-416-9-51

Kuvaus

Kohde sijoittuu Honkilahdentien ja Mannilankaitin väliin. Rakennus sijoittuu kiinteistön keskelle. Kiinteistön eteläpuolella on vanha Virtasen kaupparakennus, joka on nykyään asuinkäytössä. Kohteen vieressä autotallin pohjoispuolella on pieni peltolaikku.

Rakennusmassa on kaakkois-luoteissuuntainen suorakaide. Rakennusmateriaalina on todennäköisesti tiili. Rakennuksessa on kellari, johon on erillinen sisäänkäyntiovi lounaan puolella. Pääjulkisivun ikkunoita ja ovea reunustaa ruskeat pystyyn muuratut koristetiilet. Etuoven yläpuolella on pieni kuparipeltikatettu tasakattoinen sisäänkäyntikatos. Honkilahdentien puolella satulakaton lounaanpuoleinen lape ulottuu takapihan sisäänkäynnin katokseksi. Rakennuksen pääsisäänkäynnillä on näyttävä ruskea ovi, jossa on ikkuna. Ovesa on suuri teräksinen S-mallinen vetokahva.

Arviointi

Luokka B

Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema. Kohteella on paikallista taloushistoriallista arvoa 1950-luvun liikekiinteistönä, jossa ulkoasun perusteella on toiminut pankki. Rakennus kertoo talouselämän kehitymisestä ja vaiheista maaseudulla.

Kohteella on paikallista rakennushistoriallista merkitystä 1950-luvulla valmistuneena liikerakennuksena, jossa on monia ajan liikerakennuksille tyypillisiä piirteitä: isot ikkunat ja näyttävä puuovi S:n mallisine metallisine vetokahvoineen. Pienessä sisennyksessä olevaa pääovea on korostettu pystyyn muuratuin koristetiilin ja kuparipellitetyllä pienellä katoksella. Laadukkaat materiaalit ja sisäänkäynnin ulkoasussa tavoiteltu arvokkuus ovat ajan pankkirakennuksille tyypillisiä piirteitä – pankin vakavaraisuutta korostettiin pankkirakennuksen arvokkuudella ja laadukkailla materiaaleilla. Kohde on osa Mannilan ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa, mutta rakennus poikkeaa tyyllillisesti muuten hyvin perinteisestä puurakenteisesta rakennuskannasta.

Entisenä liikerakennuksena kohde on Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeä ja sillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Mannilankaitin varrelle sijoittuva rakennus näkyy hyvin kylätielle.

**Entinen
liikerakennus****5. Heinonen (Museo) 50-416-3-20****Arviointi**

Luokka A.
Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti merkityksellinen.

Erittäin perinteinen rakennustapa, sotilastorppa.

Kuvaus

2024: Rakennuksessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia edelliseen inventointiin nähden.

Arviointi

Luokka A.
Kohde on tärkeä osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.
Kohteella on vähintään seudullista asutus- ja sotahistoriallista merkitystä Venäjän vallan aikaisena sotilastorppana. Kohde on nykyisin museona, mikä korostaa kohteen kertovuutta.
Kohteella on myös vähintään seudullista rakennushistoriallista merkitystä ennen 1800-luvun puoliväliä rakennettuna hirsirakennuksena, jota on myöhemmin laajennettu. Pitkänurkkainen rakennus on perustettu nurkkakiville. Rakennus ilmentää perinteistä rakennustapaa ja hirsirakennusten laajennettavuutta. Rakennus on erittäin tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.
Kohde on kyläkuvan kannalta tärkeä sen ollessa osa Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Kylärakenteen keskellä sijaitseva kohde ei kuitenkaan näy kylän päälleille. Kohteen pihapiirissä on perinteistä pihojen kasvillisuutta kuten syreenejä, ja lähistöllä on säilynyt myös avointa perinnemaisemaa.

Museo

6. Hellsten 50-416-3-13**Arviointi**

Luokka A.

Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti merkityksellinen.

Perinteisen rakentamistavan edustaja, käsityöläisasumus.

Kuvaus

2024: Ei merkittäviä muutoksia aiempaan inventointiin nähden.

Arviointi

Luokka B.

Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.

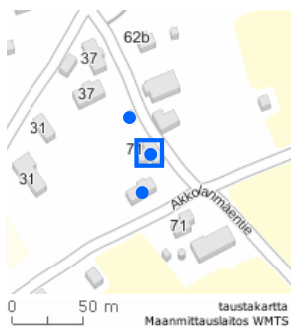
Kohteella on paikallista asutus- ja elinkeinohistoriallista merkitystä 1900-luvun alun käsityöläisasumuksena. Kohde kertoo käsityöläisten elämäntavasta 1900-luvun alussa.

Kohteella on paikallista rakennushistoriallista merkitystä vuonna 1919 valmistuneena perinteiseen tapaan hirrestä rakennettuna pienasumuksena.

Rakennuksen alkuperäiset 6-ruutuiset ikkunat on muutettu kaksiruutuisiksi, mutta muuten rakennus edustaa hyvin rakennusajankohtansa vaatimattomia käsityöläisasumuksia. Rakennus on tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.

Kohde on Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeä, ja sillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Asuinrakennus näkyy hyvin Mäkiyläntielle ja reunustaa tienäkymiä.

Asuinrakennus**7. Huntu 50-416-5-123**

Arviointi

Luokka A/B.

Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas.

Kantatila.

Kuvaus

Huntu on Mannilan kantatila. Päärakennuksen pohjamuotona on kaakkois-luoteissuuntainen suorakulmio, josta ulkonee lounaan suuntaan suuri poikkipääty. Pihapiiri sijaitsee Akkolanmäentien ja Mäkikylänkujan risteyksessä.

Huntun länsipuolella on Paavolan koulutila, ja pohjoispuolella Hunnusta jaettu (ja ulkoasultaan muuttunut) Uusi-Eerola. Hunnun pihapiiristä on näkymät Kalasatamaan ja Pyhäjärvelle.

Rakennus on maalattu punaiseksi, ja kerrosten välissä on julkisivussa valkoinen julkisivurima.

Arviointi

Luokka A

Kohde on tärkeä osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.

Huntulla on vähintään seudullista asutus- ja sotahistoriallista merkitystä yhtenä Mannilan kylän kantatiloista ja Lellaisten Eskolan ratsutilan augmenttina eli ruotusotalaitoksen aikaisen ratsutilan aputilana. Tilan talouskeskus on edelleen talon isojakoa edeltäneellä paikalla Mäkikylänkujan ja Akkolanmäentien risteyksen länsipuolella.

Huntun päärakennuksella on vähintään paikallista rakennushistoriallista merkitystä 1880-luvulla valmistuneena hirsirakenteisena kantatilan päärakennuksena. Rakennukseen vuosien saatossa tehdyt muutokset – mm. laajennukset – kuvastavat käytön ja rakennustavan jatkuvuutta ja tuovat kerroksellisuutta rakennukseen. Nykyaikaiset ikkunat hieman heikentävät kohteen alkuperäisyyttä. Aitta on tyypillinen ja edustavuutensa hyvin säilyttänyt päätyovellinen hirsirakenteinen aitta 1890-luvulta. Talousrakennus on tavanomainen 1900-luvun puolivälin puurakenteinen talousrakennus, joka ulkoasultaan sopii hyvin vanhaan pihapiiriin. Kohde on tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.

Huntu on Mannilan kyläkuvan kannalta erittäin tärkeä ja kohteella on vähintään seudullista maisemallista merkitystä sen sijaitessa näkyvällä paikalla kyläteiden ja Mannilan Kalasatamaan johtavan tien risteyksessä kylän peltoaukean reunan tuntumassa. Huntun rakennukset – asuintalo, aitta ja talousrakennus – reunustavat kyläteiden tienäkymiä.

Aitta

Aitassa vinolaudoitettu harmaa ovi ja yläluukku. Päätykolmioon ripustettu punamullattu linnunpönttö.

Maatilan päärakennus

Huntun päärakennus on valmistunut vuonna 1883, jolloin isäntänä oli Viktor Hunttu. Rakennus on osin kylmämuuratulle luonnonkiviperustalle, osin kookkaille graniittiharkoille perustettu. Pohjakaava oli alkuaan poikkipäädellä varustettu paritupa. Kolmitaitteinen kuisti oli sijoitettu siipien sisäkulmaan.

1960-luvulla poikkipääty purettiin uutta salia tehdessä. Poikkipääty palautettiin vuoden 1990 peruskorjauksessa, jolloin siihen sijoitettiin muun muassa sauna ja uusi sisäänkäynti.

Rakennuksen runko on kahden ikkuna-

akselin levyinen ja neljän pituinen. Ikkunat ovat olleet 6-ruutuista tyyppiä ja ne on viimeisessä korjauksessa uusittu vanhan mallin mukaan. Ulkovuoraus on perinteiseen tapaan pystylautaa peiterimoin. 1930-luvulta peräisin olevissa kuvissa ulkoväreinä on punamullatut seinäpinnat valkoisin listoin. Nykyisin väreinä on keltainen ja valkoinen.

Talousrakennus

8. Kalasatama 50-416-878-3

Arviointi

Luokka A.
Historiallisesti ja maisemallisesti arvokas.

Elinkeinohistoriallinen kohde.

Kuvaus

Kalasatamassa ja sen lounaispuolisella kalankäsittelylaitoksen kiinteistöllä on lukuisia perinteisiä venevajoja ja rantasuuleja sekä kalankäsittelylaitos. Satamaan johtaa tie rantavajojen ja niiden yläpuolisen peltoaukean välistä. Tien päässä on leveä kääntöpaikka ja pysäköinnille tilaa. Kalasatamassa on rantaan on pengerrytty rantaviivasta ulostyöntävyä laituri sekä pienemmille veneille venepaikkoja. Rantavajojen ja rantaviivan välissä on ajoyhteys. Kalankäsittelylaitoksen edustalla on puolestaan puurakenteinen laituri sekä rantavajojen edustoilla pienempiä laitureita. Rantaa ei ole pengerrytetty, vaan rantakaisliikkoon on ruopattu venepaikkoja. Vuoden 1948 ilmakuva perusteella alueella vaikuttaa säilyneen joitakin jo ennen vuotta 1948 rakennettuja rantavajoja, mutta suurin osa rantavajoista on 1900-luvun loppupuoliskolta. Rantavajat ovat ulkoasultaan vaatimattomia varastorakennuksia. Ne ovat pieniä ja melko matalia ja niissä on harjakatto. Venevajat on sijoitettu kohtisuoraan rantaviivaan nähden ja ovat päädyissä. Rantasuulit puolestaan ovat hieman isompia ja rantaviivan suuntaisesti. Niissä on ovet pitkällä julkisivuilla. Suurin osa rakennuksista on pystylaudoitettuja ja punamullan sävyisiä. Jotkin vajoista on punasävyisiksi peltivuorattuja. Vuodelta 1988 oleva kalankäsittelylaitos on rakennuksista kookkain. Se on peltivuorattu ja myös punasävyinen.

Arviointi

Luokka A.
Kohde on erittäin tärkeä osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema. Mannilan kalasatama on maakunnallisesti elinkeinohistoriallisesti merkittävä kohde sen kertoessa Pyhäjärven kalastuksesta ja sen kehityksestä. Mannilan kylän talojen rantavajat ovat olleet Mannilanlahden pohjoisrannalla vähintään 1700-luvun lopulta asti nykyisen Kalasataman tietämillä, luultavasti jo paljon aikaisemminkin. Rantavajojen paikkaa on siirretty uuteen vesirajaan 1800-luvulla tehdyn Pyhäjärven pinnan laskun jälkeen. Satamassa on edelleen käytössä oleva kalankäsittelylaitos, joskin Pyhäjärven kalastus painottuu nykyisin virkistyskalastukseen. Satamassa on muutamia rantavajoja, jotka näkyvät vuoden 1948 ilmakuvassa, mutta suurin osa rakennuskannasta on 1900-luvun jälkipuoliskolta. Puurakenteisilla ja lautaverhoilluilla venevajoilla ja rantasuuleilla on vähintään seudullista rakennushistoriallista merkitystä niiden ollessa perinteiseen tapaan rakennettuja ja kertoessa perinteisen rakennustavan jatkuvuudesta. Kalasataman ja kalankäsittelylaitoksen kiinteistöillä olevat rakennukset ovat maakunnallisesti maisemallisesti arvokkaita. Vesirajassa olevat rakennukset näkyvät hyvin Mannilanlahdelle ja Pyhäjärven selällekin osoittaen kylän paikan. Kalasatama näkyy hyvin myös Mannilan kylän keskustaan Mäkilänkujan varren rakennusten väleistä rannassa olevan peltoaukean yli kertoen kalastuselinkeino merkityksestä Mannilassa. Sataman rakennukset näkyvät hyvin peltojen yli myös Riihihaantielle ja Ranniintuentele.

Kalasatama**9. Kuusilinna (ent. Paavola), ent. kansakoulu 50-416-26-25****Arviointi**

Luokka A.
Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti merkityksellinen.

Paikkakunnan arvorakennus.

Rakennuksella on myös sosiaalishistoriallista merkitystä toimittuaan mm. yläkouluna ja päiväkotina.

Kuvaus

Rakennukset sijaitsevat lähellä Mäkipyläntietä, kun taas entinen Paavolan tilan päärakennus sijaitsi vanhojen karttojen perusteella lähempänä Akkolanmäentietä.

Arviointi

Luokka A.
Kohde on tärkeä osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.
Kohteella on vähintään seudullista sivistyshistoriallista merkitystä sen ollessa vuonna 1939 valmistunut koulurakennus. Kohde ilmentää kansakoululaitoksen vaiheita Mannilassa ja laajemmin seudulla. Koulun toiminta loppui Mannilassa 1999, ja rakennus on nykyisin yksityiskäytössä, mikä heikentää jonkin verran kohteen kertovuuutta. Rakennuksen 1900-luvun alkupuoliskon maalauskansakouluille tyypillisen massoitte-
luksen ansiosta se on kuitenkin edelleen tunnistettavissa koulurakennukseksi.
Kohteella on myös vähintään seudullista rakennushistoriallista merkitystä vuonna 1939 valmistuneena koulurakennuksena. 1930-luvun laman aikana rakennettiin vain vähän koulurakennuksia. Rakennuksen massoitte-
lu luokkatilat ja opettajan asunnon käsittäneisiin siipiin on 1900-luvun alkupuoliskon maalauskansakouluille tyypillinen ratkaisu. Rakennuksen ulkova-
uraus ja ikkunat ovat alkuperäisiä. Vesikaton uusiminen alkuperäisestä kattotiilestä saumapeltiin kuvastaan ylläpidon jatkuvuutta ja aurinkopaneelien asentaminen katolle käytön jatkumista. Kaiken kaikkiaan rakennusta on ylläpidetty kauniisti. Kohteen edustavuutta hieman heikentää opettajan asunnon sisäänkäyntikuistin koristeellisten kannatinpylväiden vaihtaminen suoraviivaisiin

uusiin pylväisiin edellisen inventoinnin jälkeen. Pihapiirissä on säilynyt myös julkisivun yksityiskohtien perusteella koulurakennuksen kanssa samalta ajalta oleva talousrakennus. Sen ulkoasu on osin muuttunut, kun rakennukseen on tehty autotalli, mutta rakennuksessa on säilynyt myös alkuperäisiä yksityiskohtia kuten ikkunoita ja ovi. Yhdessä rakennukset muodostavat edelleen edustavan esimerkin maalaiskansakoulurakentamisesta. Kohde on tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.

Kohteen rakennukset ovat Mannilan kyläkuvan kannalta erittäin tärkeitä niiden sijoituessa näkyvälle paikalle Mäkikyläntien varteen, ja niillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa.

Asuinrakennus, ent. yläkansakoulurakennus

Rakennus on betoniperustainen, hirsirunkoinen ja harjakattoinen. Rakennuksessa on poikkipääty tyypillisesti ajan kouluarkkitehtuurin muotoja noudattaen. Runko on melko leveä, ikkunat ovat alkuperäiset ja 6-ruutuista tyyppiä. Pihajulkisivulla pääsisäänkäynti on merkitty veistettyjen hirsipilareiden kannattamalla avokuistilla.

Talousrakennus

10. Moromäki 50-416-6-42

Arviointi

Luokka A/B.
Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas.

Perinteisen rakentamistavan edustaja, torppa.

Arviointi

Luokka A

Kohde on tärkeä osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.

Lehtokalliolla on paikallista asutus- ja elinkeinohistoriallista merkitystä yhtenä Huntun talon torpista, jossa on 1920-luvulla toiminut leipomo ja puusepän verstaas. Kohde kertoo torppariasutuksen vaiheista 1800-luvun lopulta alkaen, joskin kertovuutta heikentää kohteessa olleiden vanhempien maatalousrakennusten purkaminen. Maatalouden jatkuvuudesta tilalla kertoo 1900-luvun puolivälin sementtitiilinavetta.

Kohteella on vähintään seudullista rakennushistoriallista merkitystä 1890-luvun perinteisenä kaksitupaisena hirsirakenteisena asuinrakennuksena, jonka perustuksena on luonnonkivimuuraus. Edustavaksi kohteen tekee sen alkuperäinen tai pian valmistumisen jälkeen tehty uusrenessanssityylinen ulkovaalaus vaaka- ja pystyponttikenttineen ja alkuperäisten T-ikkunoiden koristeellinen vuorilauditus. Selvitysalueella ei ole säilynyt muita yhtä edustavia 1800-luvun lopun tyylipiirteitä ilmentäviä rakennuksia. Pihapiirissä oleva sivuovellinen aitta on luultavasti jääne paikalla olleesta riviaitasta tai muusta talousrakennuksesta, lisäksi pihapiirissä on tavanomainen 1900-luvun puolivälin sementtitiilinavetta. Kohde on tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.

Lehtokallio on Mannilan kyläkuvan kannalta erittäin tärkeä ja kohteella on maisemallista merkitystä sen sijaitessa näkyvällä paikalla rinteessä kyläteiden risteyksessä sekä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Rakennusten maisemallista merkitystä heikentää hieman Mäkikyläntien varressa oleva kookas kasvillisuus.

Aitta**Navetta****Päärakennus**

Päärakennus on luonnonkiviperustainen, harjakattoinen ja pitkänurkkainen hirsisalvos. Pohjakaava on perinteiseen tapaan paritupa. Ulkovaalaus on jaettu vaaka- ja pystyponttikenttiin uusrenessanssin tapaan. Ikkunat on puitejaoitteen T-puitteista tyyppiä ja varustetut vedetyin lasiin.

11. Lehtonen 50-416-3-11

Arviointi

Luokka A.
Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas.

Aikansa rakentamistavan edustaja, maisemallista merkitystä.

Arviointi

Luokka A.
Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.
Kohteella on paikallista asutus- ja elinkeinohistoriallista merkitystä 1900-luvun alun käsityöläisasumuksena. Kohde kertoo käsityöläisten elämäntavasta 1900-luvun alussa.
Kohteella on paikallista rakennushistoriallista merkitystä perinteiseen tapaan hirrestä rakennettuna pienasumuksena, joka saattaa olla valmistunut jo 1800-luvun puolella. Joka tapauksessa rakennus on saanut nykyisen hahmonsä viimeistään 1930-luvun alussa. Rakennuksessa on tarkastelualueella harvinainen mansardikatto, joka yleistyi Suomessa asuinrakennuksissa 1920–1930-luvuilla. Ikkunat ovat pääosin alkuperäiset ristikarmilliset ikkunat, myös pystyvuorattu ovi vaikuttaa alkuperäiseltä. Rakennus edustaa hyvin 1900-luvun alun vaatimattomia käsityöläisasumuksia. Lisäksi pihapiirissä on säilynyt tyypillinen 1900-luvun alun talousrakennus. Rakennukset ovat tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.
Kohde on Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeä, ja sillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Rakennukset näkyvät hyvin Mäkiläntielle ja aivan tien reunaan sijoittuva asuinrakennus reunustaa tienäkymiä.

Asuinrakennus

Talousrakennus

12. Mannilan Kylätupa 50-416-26-27

Arviointi

Luokka A.
Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas.

Paikallinen arvorakennus.
Sosiaalihistoriallisesti merkittävä kyläyhteisössä.

Arviointi

Luokka A.
Kohde on tärkeä osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.

Kohteella on vähintään seudullista sivistyshistoriallista merkitystä sen ollessa 1910-luvulla valmistunut koulurakennus. Kohde ilmentää kansakoululaitoksen vaiheita Mannilassa ja laajemmin seudulla. Rakennus ei enää ole koulukäytössä, mutta se on edelleen Mannilan kylän identiteetille hyvin merkittävä kyläläisten kokoontumiskäytössä olevana kylätupana. Kohteella on myös vähintään seudullista rakennushistoriallista merkitystä 1910-luvulla valmistuneena koulurakennuksena. Hirsirakenteinen rakennus on säilyttänyt alkuperäisiä piirteitään kuten avokuistin koristeelliset kannatinpylväät. Pihapiirissä oleva hirsirakenteinen solallinen aitta on myös rakennushistoriallisesti vähintään paikallisesti merkittäviä. Kohde on tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa. Kohteen rakennukset ovat Mannilan kyläkuvan kannalta erittäin tärkeitä niiden sijoituessa näkyvälle paikalle kylätien varteen ja niillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa.

Kylätupa

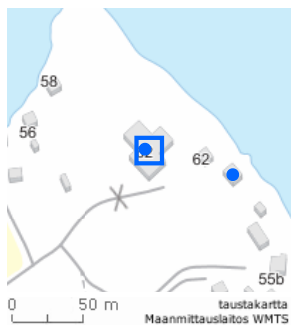
Rakennus on perustettu luonnonkiviharkkoille, se on hirsirunkoinen ja harjakattoinen, varustettu poikkipäädyllä. Ikkunat on 6-ruutuista tyyppiä.

Solallinen aitta

Riviaitta, jossa kahden aittahuoneen välissä on sola.

13. Mannilan Kesäkotikoti 50-416-5-76

Kuvaus

Mannilan kesäkoti on Pyhäjärven Mannilanlahden pohjoispuolisen niemen kärjessä sijaitseva seurakunnan leirikeskus. Kesäkodin päärakennus on valmistunut vuonna 1996. Päärakennuksessa on isot kokoustilat, ryhmätyötila sekä majoitustilaa. Rannan läheisyydessä on erillinen saunarakennus. Kesäkodin kiinteistö on osin metsäinen, osin avoimempaa nurmea. Rannassa kasvaa tervaleppiä. Kesäkodille johtava Riihihaantie kulkee Mannilan kylän itäpuolisen peltoaukean poikki. Tien varressa on Kesäkodin edustalla pysäköintikenttä. Kesäkodilta johtaa polku Mannilan kalasatamaan.

Arviointi

Luokka B

Mannilan kesäkodilla on paikallista kulttuurihistoriallista merkitystä seurakunnan leirikeskuksena. Kesäkodin päärakennus on rakennusajalleen tavanomainen puurakenteinen julkinen rakennus, jonka pienipiirteinen massoittelu ja vuorauksen yksityiskohtaisuus viittaavat rakennusajalle tyypilliseen postmodernismiin. Kesäkodin maisemallinen merkitys jää vähäiseksi nykyisin puustoisessa ympäristössä. KokoontumISRakennuksena kesäkodilla on alueen identiteetille merkitystä.

Päärakennus

Rantasauna**14. Mannilan Pruuttahuone 050-416-1-16****Kuvaus**

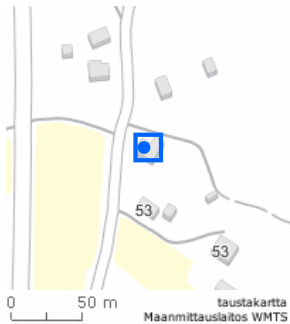
Pieni lyhytnurkkainen hirsirakennus Mannilanraitin ja Mäkikyläntien risteyksessä. Pruuttahuoneen vieressä on myös pieni maitolaituri.

Arviointi

A

Pruuttahuone on vähintään seudullisesti historiallisesti arvokas sen kertoessa palontorjunnasta Mannilan tiiviissä ryhmäkylässä. Pruuttahuoneen vieressä oleva maitolaituri puolestaan kertoo maatalouden ja keskitetyn meijeritoiminnan vaiheista kylällä.

Pruuttahuone on paikallisesti rakennushistoriallisesti arvokas viimeistään 1900-luvun alusta olevana hirsirakennuksena. Kohteen tekee edustavaksi sen alkuperäisyys, rakennuksessa on edelleen pärekatto. Maitolaituri on tavanomainen puurakenteinen maitolaituri. Vaille käyttöä jääneet maitolaiturit ovat nykyisin jo harvinaistuvaa rakennuskantaa. Rakennukset ovat erittäin tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa. Kohde on Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeä, ja rakennuksilla on maisemallista merkitystä niiden sijaitessa näkyvällä paikalla Mannilanraitin ja Mäkikyläntien risteyksessä. Ne reunustavat Mannilanraitin tienäkymiä ja näkyvät Mäkikyläntien päätteenä.

Pruuttahuone**15. Mäki/Työväentalo 50-416-1-10****Kuvaus**

Työväenyhdistyksen käyttöön rakennettu perinteinen työväentalo 1900-luvun alusta.

Arviointi

Luokka A.
Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas.

Yhdistystoimintaan liittyvä rakennus.

Sosiaalishistoriallisesti merkittävä alkuperäisen käyttötarkoituksensa kontekstissa.

Arviointi

Luokka A.
Kohde on tärkeä osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.
Kohteella on vähintään seudullista kulttuurihistoriallista merkitystä sen ollessa 1900-luvun alussa valmistunut työväenyhdistyksen seurantalona. Kohde ilmentää seuratoiminnan vaiheita Mannilassa ja laajemmin seudulla. Rakennus on edelleen seurantalona. Näkyvällä paikalla Mannilanraitin varrella sijaitseva työväentalo on kylän identiteetille edelleen merkittävä rakennus.
Kohteella on myös vähintään seudullista rakennushistoriallista merkitystä 1900-luvun alussa valmistuneena hirsirakenteisena seurantalona. Vinkkelirakennus on hahmoltaan tyypillinen seurantalona. Ulkoasusta hahmottuu juhlasali ja sen aputilat ja rakennuksen alkuperäinen käyttötarkoitus on luettavissa sen ulkoasusta. Rakennukseen vuosien saatossa tehdyt muutokset - ulkovuorauksen toteuttaminen, vesikatteen vaihtaminen pärekatteesta peltikatteeksi ja T-ikkunoinen vaihtaminen ristikarmillisiksi ikkunoiksi - kuvastavat ylläpidon jatkuvuutta ja tuovat kerroksellisuutta rakennukseen. Rakennuksessa on myös säilynyt alkuperäisiä yksityiskohtia kuten alkuperäinen ulko-ovi. Kohde on tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.
Työväentalo on Mannilan kyläkuvan kannalta erittäin tärkeä ja kohteella on vähintään seudullista maisemallista merkitystä sen sijaitessa näkyvällä paikalla

Mannilanraitin varrella peltolaikun reunalla olevan kumpareen päällä. Työväentalo näkyy myös Mannilanraitin ja Honkilahdentien yhdistävän tien päätteenä ja pellon yli Honkilahdentielle toimien maamerkinä.

Työväentalo**16. Mäkiranta 50-416-6-40**

Arviointi

Luokka A/B.

Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas.

Aikansa rakennustavan edustaja.

Arviointi

Luokka B.

Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.

Kohteella on paikallista asutushistoriallista merkitystä entisenä torppana. Kohde kertoo talousrakennuksineen entisen torppariasutuksen vaiheista torppien itsenäistymisen jälkeen 1900-luvun alussa. Kohteen päärakennus on 1920-luvulta torpan itsenäistymisen jälkeiseltä ajalta. Torppien itsenäistyessä oli varsin tyypillistä, että rakennuskantaa uusittiin.

Kohteella on paikallista rakennushistoriallista merkitystä 1920-luvun hirsirakenteisena asuinrakennuksena, jonka pohjakaavana on tupa ja kamari.

Kohteessa on säilynyt alkuperäisiä yksityiskohtia kuten ristipuitteiset ikkunat ja niiden uusrenessanssityyliset otsalaudat. Rakennus on tyypillinen 1920-luvulla uusittu vasta itsenäistyneen torpan asuinrakennus. Lisäksi pihapiirissä on säilynyt 1930-luvulta oleva talousrakennus. Rinteeseen sijoittuva rakennus on osin kaksikerroksinen ja ylemmässä kerroksessa on isot ikkunat, mikä viittaa siihen, että rakennusta on ehkä käytetty verstaana tai muuhun vastaavaan valoa tarvinneeseen toimintaan. Rakennuksen muodostavat eheän kokonaisuuden. Rakennukset ovat tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.

Kohde on Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeä, ja sillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Rakennusten maisemallista merkitystä heikentää tällä hetkellä niitä ympäröivä kookas kasvillisuus.

Päärakennus

Päärakennus on luonnonkiviharkkoperustainen, hirsirunkoinen ja harjakattoinen. Pohjakaava on tuvan ja kamarin muodostama. Ulkokuoraukseen on pystyponttilautaa, väleinä perinteiseen tapaan punaiset seinäpinnat valkoisin listoituksin. Ikkunat ovat ristipuitteista tyyppiä ja alkuperäiset. Otsalaudat on koristeelliset, uusrenessanssityyppiset.

Ulkorakennus

17. Oksala 50-41-6-9**Arviointi**

Luokka B.

Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas.

Aikansa rakentamistavan edustaja.

Arviointi

Luokka B.

Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.

Kohteella on paikallista asutushistoriallista merkitystä entisenä torppana tai mäkitupana. Kohde kertoo entisen torppari- tai mäkitupa-asutuksen vaiheista torppien itsenäistymisen jälkeen 1900-luvun alkupuoliskolla. Oksalassa on mm. harjoitettu kalastusta.

Kohteen päärakennuksella on paikallista rakennushistoriallista merkitystä 1930-luvun hirsirakenteisena asuinrakennuksena, jonka huoneet on järjestetty keskusmuurin ympärille. Ikkunat ovat alkuperäiset ja puitejaoltaan jugend-vaikutteiset. Rakennusta on kauniisti ylläpidetty, mikä kertoo käytön jatkuvuudesta. Rakennus edustaa 1900-luvun alun hieman kookkaampia pienasumuksia. Rakennus on osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.

Kohde on Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeä, ja sillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Päärakennus sijoittuu aivan Mäkiylänkujan varrelle ja reunustaa tienäkymiä.

Asuinrakennus

Rakennus on betoniperustainen, hirsirunkoinen ja harjakattoinen.

Runkosyvyys on melko suuri. Pohjakaava perustuu ajan tapaan

keskusmuurijärjestelmään. Ulkovaoraus on

pystyponttilautaa. Ikkunat ovat

alkuperäiset ja puitejaoltaan jugend-vaikutteiset.

Uusi asuinrakennus

18. Prykäri 50-416-8-56

Arviointi

Luokka B.
Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas.

Kantatilan rakennusryhmä.

Arviointi

Luokka B.
Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema. Prykäriellä on paikallista asutushistoriallista merkitystä yhtenä Mannilan kylän kantatiloista. Tilan talousrakennukset ovat edelleen talon isojakoa edeltäneellä paikalla, mutta tilan 1950-luvulla valmistunut asuinrakennus on Akkolanmäentien kaakkoispuolella. Uuden asuinrakennuksen sijoittuminen vanhasta pihapiiristä erilleen sekä Prykärin vanhan asuinrakennuksen purkaminen 1900-luvun jälkipuoliskolla heikentää jonkin verran kohteen kertovuutta. Kohteen talousrakennuksilla on paikallista rakennushistoriallista merkitystä 1900-luvun alkupuoliskon tyyppisinä sementtitiilinavettana ja puurakenteisenatalousrakennuksena. Asuinrakennus on kookas 1950-luvulla valmistunut vauraan maatilan päärakennus. Jälleenrakennuskauden tyyppitaloista se eroaa kokonsa puolesta, myöskään päädyn ulkoneva aumakattoinen uloke ei ole jälleenrakennuskaudelle tyyppinen. Toisaalta rakennuksen ikkunoiden jaotus on jälleenrakennuskaudelle tyyppistä. Talousrakennukset sekä asuinrakennus ovat osa Mannilan ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa. Kohteen rakennukset ovat Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeitä, ja niillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Peltoaukealle sijoittuva asuinrakennus näkyy hyvin sekä kyläteille että Honkilahdentielle. Peltoaukean reunalle sijoittuva navetta näkyy myös hyvin Akkolanmäentielle ja Honkilahdentielle. Pihapiirissä oleva 1900-luvun alun talousrakennuksen pääty puolestaan reunustaa Mannilanraitin tienäkymiä.

Maatilan päärakennus

Prykärin nykyinen päärakennus on rakennettu 1951. Se on kookas betoniperustainen, hirsirunkoinen ja

harjakattoinen rakennus.

Navetta

Talousrakennus

19. Rantanen (Mannila) 50-416-3-94

Arviointi

Luokka B.

Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti merkityksellinen.

Perinteisen rakennustavan edustaja, paritupa.

Arviointi

Luokka B

Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.

Kohteella on paikallista asutushistoriallista merkitystä entisenä torppana. Kohde kertoo torppariasutuksen vaiheista 1900-luvun alussa, joskin kertovuutta heikentää kohteessa olleiden maatalousrakennusten purkaminen.

Kohteella on paikallista rakennushistoriallista merkitystä 1800- ja 1900-lukujen vaihteen perinteisenä kaksitupaisena hirsirakenteisena asuinrakennuksena, jonka perustuksena on luonnonkivimuuraus. Rakennukseen tehdyt muutokset – kuten T-ikkunoiden vaihtaminen todennäköisesti n. 1900-luvun puolivälissä pari-ikkunoiksi – kertovat ylläpidon jatkuvuudesta ja tuovat rakennukseen ajallisia kerroksia. Rakennusta on ylläpidetty kauniisti, mikä kertoo käytön jatkuvuudesta. Rakennus edustaa hyvin 1900-luvun alun hieman kookkaampia pienasumuksia. Lisäksi pihapiirissä on säilynyt perinteinen pieni saunamökki. Rakennukset ovat tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.

Kohde on Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeä, ja sillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Rakennukset eivät kuitenkaan juurikaan näy kylän päätteille.

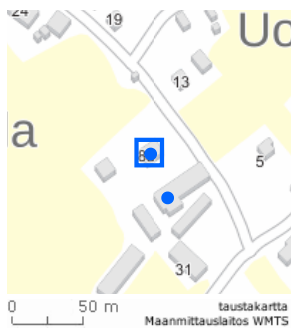
Pihasauna

Päärakennus

20. Rekola (Mannila) 50-416-1-16

Kuvaus

Rekolan tila sijaitsee Mannilan kylän keskustan eteläosassa, eteläisten peltöjen reunalla näkyvällä paikalla. Rekola on toiminnassa oleva maatila. Rekolan pihapiiri erottuu muista alueen pihapiireistä jyrkän kivinavetan lisäksi näyttävän pihapiiriä rajaavan metalliaidan takia. Mannilanraitin suuntaisen aidan välitölpina on vanhat kivipaalut. Pihassa on asuinrakennuksen ja vanhan kivinavetan lisäksi muutamia tavanomaisia piharakennuksia.

Rekolan nykyinen asuinrakennus on kivirakenteinen, betonille perustettu ja vaaleaksi rapattu maatilan päärakennus. Rakennuksessa on monen muotoisia ikkunoita. Suurin osa ikkunoista on jälleenrakennuskaudelle tyypillisiä kaksijakoisia tuuletusosallisia ikkunoita. Kellarissa ja yläkerran räystäään alla on matalat vaakaikkunat. Rakennuksen luoteisosassa on kattolyhty, jossa on yläkerran parveke. Kaakkoisivulla on matala satulakattoinen sisäänkäyntikuisti.

Arviointi

Luokka B

Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.

Kohteella on paikallista asutushistoriallista merkitystä yhtenä Mannilan kylän kantatiloista. Tilan talouskeskus on edelleen talon isojakoa edeltäneellä paikalla Mannilanraitin varrella. Kohteen kertovuutta kantatilan heikentää kuitenkin 1800-luvulta periytyvän rakennuskannan puuttuminen.

Kohteen kookkaalla kivinavetalla on paikallista rakennushistoriallista merkitystä 1900-luvun alkupuoliskon edustavana, kookkaana kivinavettana.

Asuinrakennus on kookas 1950-luvulla valmistunut vauraan maatilan päärakennus. Jälleenrakennuskauden tyyppitaloista se eroaa kokonsa puolesta.

Rakennus on harvoja rapattuja asuinrakennuksia Mannilassa. Kohde on osa Mannilan ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.

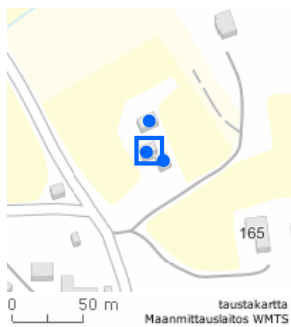
Kohteen rakennukset ovat Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeitä, ja niillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa.

Mäkikyläntien ja Akkolanmäentien välisen peltolaikun reunalle sijoittuva kohde näkyy hyvin kyläteille ja rakennukset rajaavat Mäkikyläntien tienäkymiä. Navetan pääty puolestaan reunustaa Mannilanraitin tienäkymiä ja on ylipäänsä tärkeä osa tienäkymää.

Asuinrakennus

Kivinavetta

21. Revoniemi 50-416-6-25

Arviointi

Luokka B.
Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti merkityksellinen.

Aikansa rakennustavan edustaja, maisemallista merkitystä.

Arviointi

Luokka B

Kohteella on paikallista asutushistoriallista merkitystä entisenä torppana, jonka rakennuskantaa on uudistettu 1930-luvulla.

Kohteella on paikallista rakennushistoriallista merkitystä 1930-luvun hirsirakenteisena asuinrakennuksena, jonka huoneet on järjestetty keskusmuurin ympärille. Kohteessa on säilynyt alkuperäisiä yksityiskohtia kuten T-puitteiset ikkunat. Rakennuksen eteläjulkisivulla oleva suurehko avokuisti on myöhemmin tehty ja kertoo käytön jatkuvuudesta tuoden rakennukseen ajallista kerroksellisuutta. Rakennuksen mineriittivuoraus heikentää sen alkuperäisyyttä ja edustavuutta. Rakennus edustaa 1900-luvun alun hieman kookkaampia pienasumuksia. Lisäksi pihapiirissä on säilynyt 1900-luvun alkupuoliskon puurakenteinen piharakennus, jossa on ollut kesähuone sekä talousrakennus. Rakennukset muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Kohteella on talousrakennuksineen paikallista maisemallista merkitystä sen sijoituessa viljellyn peltoaukean reunalle torpille tyypilliseen tapaan kyläkeskuksen laitamille. Pihapiiriin johtaa Mannilanraitilta koivukuja.

Asuinrakennus

Piharakennus

Talousrakennus

22. Suominen 50-416-3-79

Arviointi

Luokka B.

Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas.

Perinteisen rakentamistavan edustaja, käsityöläisasumus.

Asuinrakennus

Liiteri

Navetta

Pihavarasto**23. Tuominen (Mannila) 50-416-3-84****Arviointi**

Luokka A/B.

Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas.

Aikansa rakentamistavan edustaja.

Arviointi

LLuokka B.

Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.

Kohteella on paikallista asutushistoriallista merkitystä entisenä torppana tai mäkitupana. Kohde kertoo talousrakennuksineen entisen torppari- tai mäkitupa-asutuksen vaiheista torppien itsenäistymisen jälkeen 1900-luvun alussa ja puolivälissä.

Kohteella on paikallista rakennushistoriallista merkitystä 1920–1930-luvun hirsirakenteisena asuinrakennuksena, jonka huoneet on järjestetty keskusmuurin ympärille. Kohteessa on säilynyt alkuperäisiä yksityiskohtia kuten ristipuitteiset ikkunat ja pystyvuorattu ulko-ovi. Rakennusta on kauniisti ylläpidetty, mikä kertoo käytön jatkuvuudesta. Rakennus edustaa hyvin 1900-luvun alun hieman kookkaampia pienasumuksia. Lisäksi pihapiirissä on säilynyt perinteistä hirs- ja puurakentamista edustava tallirakennus ja puurunkoinen varistorakennus, jotka muodostavat päärakennuksen kanssa eheän kokonaisuuden. Rakennukset ovat tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.

Kohde on Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeä, ja sillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Rakennukset eivät kuitenkaan juurikaan näy kylän päteille.

Asuinrakennus**Talli-/varistorakennus**

Varasto-/saunarakennus**24. Uotila 50-416-3-85****Kuvaus**

Uotila sijaitsee Mannilan kylän keskellä. Tontti on yksi kylän keskustan suurimmista, isoja maanviljelypalstoja lukuunottamatta.

Uotilan pihapiirissä sijaitsee asuinrakennus, joka muistuttaa muotokieleltään noppamaista jälleenrakennuskauden tyyppiirustustaloa, mutta RHR:n mukaan rakennus on valmistunut vuonna 1932. Rakennuksen alkuperäisestä julkisivuverhoilusta ei ole tietoa, mutta nykyisin ulkoverhous on mineriittilevyä. Asuinrakennuksen arkkitehtuurissa on myös klassismiin viittaavia piirteitä, kuten kissanpenkit räystäiden alaosassa.

Rakennuksessa on matala koillisen suuntaan ulkoneva satulakattoinen sisäänkäyntikuisti, jota on laajennettu entisestään valokatteella katetulla avokuistilla.

Asuinrakennuksen lisäksi sisäpihaa rajaa kaksi talousrakennusta jotka ovat arviolta pian sotien jälkeen rakennettuja. Pihapiiristä lounaaseen samalla kiinteistöllä on n. 1 hehtaarin kokoinen viljelyksessä oleva peltoalue.

Arviointi**Luokka B**

Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema. Kohteella on paikallista asutushistoriallista merkitystä nykyiselle paikalleen vanhan kylätontin tuntumaan isojaon jälkeen siirtyneenä kantatilana. Kohteen kertovuutta kantatilan heikentää kuitenkin vanhan rakennuskannan puuttuminen. Kohteella on paikallista rakennushistoriallista merkitystä kantatilan 1930-luvulla valmistuneena asuinrakennuksena, jossa näkyy klassismin vaikutus mm. päätyjen kissanpenkeissä. Rakennuksen ikkunat ovat kuitenkin jälleenrakennuskaudella yleistynyttä tuuletusikkunallista tyyppiä. Myös rakennuksen umpinainen epäsymmetrisesti sijoittuva sisäänkäyntikuisti tuo mieleen enemmän jälleenrakennuskauden tyyppitalot kuin 1930-luvun rakennukset. Lisäksi pihapiirissä on säilynyt tyyppillinen 1900-luvun alun puurunkoinen talousrakennus ja tyyppillinen 1950-luvun osin tiilirakenteinen navetta. Rakennukset muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Kohde on osa Mannilan ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa. Kohteen rakennukset ovat Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeitä, ja niillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Mäkiyläntien ja Akkolanmäentien välisen peltolaikon reunalle sijoittuva kohde näkyy hyvin kyläteille ja rakennukset rajaavat Mäkiyläntien tienäkymiä.

Asuinrakennus

Uotila on ollut Mannilan kantatiloja.
Päärakennus muistuttaa muodoltaan

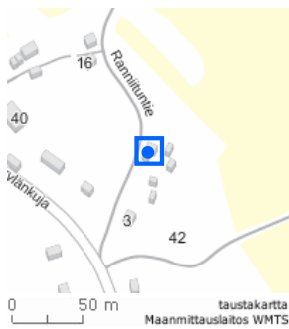
jälleenrakennuskauden
tyyppitaloarkkitehtuuria, mutta RHR:n
mukaan rakennus on peräisin 1930-luvulta.

Navetta

Talousrakennus

25. Vernerin 50-416-5-124

Kuvaus

Pihapiiri sijaitsee Ranniituntien alkupäässä, tien ensimmäisen mutkakohdan itäpuolella.

Vernerin päärakennus on kapea, hirsirunkoinen asumus, joka sijaitsee Ranniituntien eteläpäässä. Rakennuksen ikkunat on vaihdettu uusiin, ikkunat ovat pystysuuntaiset ja yksiruutuiset. Rakennuksessa on jäljellä myös vanhan mallisia moniruutuisia ikkunoita. Rakennus on perustettu luonnonkivien päälle, ja paikoin seinän puuosat ovat suoraan kontaktissa maanpinnan kanssa, altistaen rakenteet kosteusvaurioille.

Pihapiirissä on päärakennuksen ja pihasaunan lisäksi muutamia pienempiä piharakennuksia.

Arviointi

Luokka B.

Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema. Kohteella on paikallista asutus- ja elinkeinohistoriallista merkitystä 1900-luvun alun pienasumuksena.

Kohteella on paikallista rakennushistoriallista merkitystä vuonna 1919 valmistuneena perinteiseen tapaan hirrestä rakennettuna pienasumuksena. Rakennuksen ikkunat on uusittu yksiruutuisiksi, mikä heikentää kohteen alkuperäisyyttä, mutta muuten rakennus edustaa hyvin rakennusajankohtansa vaatimattomia käsityöläisasumuksia. Lisäksi pihapiirissä on samalle ajalle tyypillinen puurakenteinen sauna. Kohde on osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.

Kohde on Mannilan kyläkuvan kannalta tärkeä, ja sillä on maisemallista merkitystä osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Asuinrakennus näkyy hyvin Ranniituntielle ja reunustaa tienäkymä.

Asuinrakennus

26. Viljanen 50-416-2-34

Kuvaus

Mannilan vanha museo, eli Viljasen torppa sijaitsee mäen päällä keskellä metsää Mannilan nykyisestä museorakennuksesta koilliseen. Rakennukselle pääsee ainoastaan jalan kulkien metsäistä polkua pitkin.

Seinän alaosan puuosat ovat suoraan kosketuksissa maahan, ja niistä on havaittavissa kosteuden aiheuttamaa vauriota. Rakennuksen hirsinurkista on irronnut peitelaudat. Rakennus on vielä hyvässä ryhdissä. Rakennuksessa ei ole nykyään toimintaa.

Arviointi

Luokka A.

Kohde on tärkeä osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.

Kohteella on paikallista asutushistoriallista merkitystä entisenä torppana ja sotamiehen tupana. Kohde on ollut Mannilan kylän museona, mutta nykyisin tyhjillään.

Kohteella on myös vähintään paikallista rakennushistoriallista merkitystä 1800-luvun alkupuolella rakennettuna hirsirakennuksena. Pitkänurkkaisen rakennuksen perustuksina on luonnonkivet. Vaatimaton rakennus ilmentää perinteistä rakennustapaa ja on säilyttänyt peltikattoa lukuun ottamatta alkuperäisen luonteensa, mm. pienet välikarmilliset risti-ikkunat ovat 1800-lvuulta, samoin lautarakenteinen ovi. Autenttisuudessaan rakennus on edustava esimerkki 1800-luvun pienasumuksista. Rakennus on erittäin tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.

Kohde on kyläkuvan kannalta tärkeä sen ollessa osa Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa. Kylärakenteen keskellä sijaitseva kohde ei kuitenkaan näy kylän päätteille.

Vanha museo

27. Virtanen (ent. osuuskauppa) 50-416-9-24

Arviointi

Luokka A/B.

Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas.

Maakaupan liike- ja asuinrakennus.

Sosiaalihistoriallisesti merkityksellinen kaupankäynnin rakennuksena.

Arviointi

Luokka A.

Kohde on tärkeä osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.

Kohteella on vähintään seudullista elinkeinohistoriallista merkitystä sen ollessa 1910-luvun alussa osuusliikkeen kaupaksi nykyiselle paikalle siirretty rakennus. Kohde ilmentää kaupankäynnin vapautumista maaseudulla, osuusliikkeen varhaisia vaiheita alueella sekä yksityisen kaupan vaiheita 1900-luvulla. Kohteen kertovuutta heikentää se, että rakennus on nykyisin vain asuinkäytössä eikä rakennusta ulkoasun perusteella enää pysty tunnistamaan entiseksi kaupparakennukseksi.

Kohteella on paikallista rakennushistoriallista merkitystä 1910-luvun alussa osuusliikkeen kaupaksi nykyiselle paikalle siirrettynä rakennuksena. Se ilmentää hirsirakennusten siirrettävyyttä ja muokattavuutta. Rakennusta on ylläpidetty kauniisti, mikä kertoo käytön jatkuvuudesta. Samalla kuitenkin rakennuksen alkuperäisyys on kärsinyt mm. ikkunoiden uusimisesta ja kaupan sisäänkäynnin purkamisesta. Pihapiirissä oleva hirsirakenteinen talli- ja varastorakennus on myös paikallisesti rakennushistoriallisesti merkittävä perinteiseen tapaan toteutettuna 1900-luvun alun talousrakennuksena. Kohde on tärkeä osa Mannilan kylän ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa.

Kohteen rakennukset ovat Mannilan kyläkuvan kannalta erittäin tärkeitä ja kohteella on vähintään seudullista maisemallista merkitystä sen sijaitessa näkyvällä paikalla Mannilankatu ja Lamminjärventien risteyksessä. Rakennukset rajaavat kyläteiden näkymiä ja päärakennus näkyy Mannilankatun päättäneenä raitin kaarteessa. Kohde sijoittuu kylän peltoaukean reunalle ja se näkyy pellon yli hyvin myös Honkilahdentielle toimien maamerkinä. Kohteella on maisemallista merkitystä myös osana Mannilan kylän keskustan tiivistä rakennuskantaa.

Asuinrakennus

Rakennus on ollut alkuaan pitkänurkkaiseksi salvottu ja sisäänkäynti on ollut rakennuksen poikkipään puoleisesta päädyistä.

Perusta on luonnonkiviharkkoja ja alkuperäinen kate on ollut päre. Ikkunat ovat olleet 6-ruutuista tyyppiä, mutta poikkipään ikkunat on uusittu yksiruutuisiksi. Raitin puoleisella julkisivulla on alkujaan ollut viisi ikkunaa, joista yksi on tukittu.

Talli-/varastorakennus

28. Vähäniittu 50-416-3-72

Arviointi

Luokka A.
Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti merkityksellinen.

Perinteisen rakentamistavan edustaja.

Arviointi

Luokka A

Kohde on osa maakunnallisesti merkittävää kohdetta Mannilan kylä ja kulttuurimaisema.

Kohteella on paikallista asutushistoriallista merkitystä 1930-luvulla perustettuna maatilana. Kohteen kertovuutta korostaa päärakennuksen lisäksi säilyneet tilalla harjoitetusta maataloudesta kertovat talousrakennukset.

Kohteen päärakennuksella on vähintään paikallista rakennushistoriallista merkitystä vuonna 1933 nykyiselle paikalleen siirrettynä hirsirakennuksena.

Kapearunkoisen rakennuksen pohjakaavana on paritupa ja se on ollut alkujaan Uotilan kantatilan päärakennuksesta puolikas. Rakennus kertoo perinteisestä rakennustavasta ja hirsirakennusten siirrettävyydestä. Ristipuitteiset ikkunat ovat alkuperäiset. Lisäksi pihapiirissä on säilynyt 1930-1940-lukujen talousrakennuksia, joista päätyovellinen aitta sekä sauna ovat edustavia aikansa talousrakennuksia, karjarakennus ja lato ovat tavanomaisia aikansa rakennuksia. Rakennukset muodostavat yhtenäisen ja edustavan kokonaisuuden.

Kohteella on talousrakennuksineen paikallista maisemallista merkitystä sen sijoituessa torpille tyypilliseen tapaan kyläkeskuksen laitamille peltoaukean keskelle jäävään metsäsaarekkeeseen.

Aitta

Asuinrakennus

Karjarakennus

Lato

Sauna

